

Дело C-47/21**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

28 януари 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Landgericht Ravensburg (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

8 януари 2021 г.

Ищци:

F. F.

B. A.

Ответници:

C. Bank AG

Bank D. K. AG

Предмет на спора в главното производство

Договор за потребителски кредит — Задължителна информация — Директива 2008/48/ЕО — Право на отказ — Погасяване на правото на отказ — Злоупотреба с правото на упражняване на отказ — Задължение на потребителя за предварително изпълнение при връщане на получените престации след упражняване на правото на отказ — Право на едноличен съдебен състав да сезира Съда

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

1. Относно законната фикция, уредена в член 247, параграф 6, втора алинея, трето изречение и параграф 12, първа алинея, трето изречение от Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (Въвеждащ закон към Гражданския кодекс, наричан по-нататък „EGBGB“)
 - а) Член 247, параграф 6, втора алинея, трето изречение и член 247, параграф 12, първа алинея, трето изречение от EGBGB, доколкото обявяват договорни клаузи, противоречащи на условията по член 10, параграф 2, буква п) от Директива 2008/48/ЕО, за отговарящи на изискванията на член 247, параграф 6, втора алинея, първо и второ изречение и член 247, параграф 12, първа алинея, второ изречение, точка 2, буква b) от EGBGB, несъвместими ли са с член 10, параграф 2, буква п) и член 14, параграф 1 от Директива 2008/48/ЕО?

При утвърдителен отговор:

- б) Следва ли от правото на Съюза, и по-специално от член 10, параграф 2, буква п) и член 14, параграф 1 от Директива 2008/48/ЕО, че член 247, параграф 6, втора алинея, трето изречение и член 247, параграф 12, първа алинея, трето изречение от EGBGB са неприложими, доколкото обявяват договорни клаузи, противоречащи на условията по член 10, параграф 2, буква п) от Директива 2008/48/ЕО, за отговарящи на изискванията на член 247, параграф 6, втора алинея, първо и второ изречение и член 247, параграф 12, първа алинея, второ изречение, точка 2, буква b) от EGBGB?

Независимо от отговорите на въпроси II. 1. а) и б):

2. Относно задължителната информация съгласно член 10, параграф 2 от Директива 2008/48/ЕО
 - а) Следва ли член 10, параграф 2, буква п) от Директива 2008/48/ЕО да се тълкува в смисъл, че сумата на лихвите на ден, която следва да се укаже в договора за кредит, трябва да произтича от изчисляването на посочения в договора договорен лихвен процент?
 - б) Относно член 10, параграф 2, буква с) от Директива 2008/48/ЕО:
 - аа) Следва ли тази разпоредба да се тълкува в смисъл, че информацията относно дължимото обезщетение при предсрочно погасяване на заема трябва да се посочи в договора за кредит толкова точно, че потребителят да може

поне приблизително да пресметне размера на дължимото обезщетение?

(при утвърдителен отговор на посочения по-горе въпрос)

- бб) Допускат ли член 10, параграф 2, буква с) и член 14, параграф 1, второ изречение от Директива 2008/48/ЕО национална правна уредба, съгласно която при непълна информация по смисъла на член 10, параграф 2, буква с) от Директива 2008/48/ЕО срокът за отказ все пак започва да тече от сключването на договора и отпада само правото на кредитора на обезщетение за предсрочното погасяване на кредита?
- в) Следва ли член 10, параграф 2, буква л) от Директива 2008/48/ЕО да се тълкува в смисъл, че приложимият лихвен процент за просрочени плащания трябва да бъде посочен като абсолютно число при сключването на договора за кредит и като абсолютно число следва да се посочи поне приложимият референтен лихвен процент (в разглеждания случай основният лихвен процент съгласно член 247 от Bürgerliches Gesetzbuch (Граждански кодекс, наричан по-нататък „BGB“), от който чрез добавка (в разглеждания случай пет процентни пункта съгласно член 288, параграф 1, второ изречение от BGB) се изчислява приложимият лихвен процент за просрочени плащания, и трябва ли потребителят да бъде информиран относно референтния (основния) лихвен процент и неговата променливост?
- г) Следва ли член 10, параграф 2, буква у) от Директива 2008/48/ЕО да се тълкува в смисъл, че в текста на договора за кредит трябва да са упоменати съществените формални изисквания относно достъпа до механизъм за извънсъдебни процедури за уреждане на спорове и обжалване?

При утвърдителен отговор на поне един от изложените по-горе въпроси II. 2.

а)–г):

- д) Следва ли член 14, параграф 1, второ изречение, буква б) от Директива 2008/48/ЕО да се тълкува в смисъл, че срокът за отказ започва да тече едва когато е предоставена пълно и вярно информацията съгласно член 10, параграф 2 от Директива 2008/48/ЕО?

При отрицателен отговор:

- е) Кои са релевантните критерии, за да се определи, че срокът за отказ започва да тече, дори и когато тази информация не е пълна и вярна?

При утвърдителен отговор на посочените по-горе въпроси II. 1. а) и/или на поне един от въпросите II. 2. а)—г):

3. Относно погасяването на правото на отказ съгласно член 14, параграф 1, първо изречение от Директива 2008/48/ЕО:

а) Погасява ли се правото на отказ съгласно член 14, параграф 1, първо изречение от Директива 2008/48/ЕО?

При утвърдителен отговор:

б) Представлява ли погасяването ограничение във времето на правото на отказ, което следва да се регламентира от приет от парламента закон?

При отрицателен отговор:

в) Предполага ли погасяването от субективна страна потребителят да е знаел за продължаващото наличие на правото му на отказ или най-малкото незнанието му да се дължи на груба небрежност?

При отрицателен отговор:

г) Възможността кредитодателят впоследствие да предостави на кредитополучателя информацията съгласно член 14, параграф 1, второ изречение, буква б) от Директива 2008/48/ЕО, с което да задейства срока за отказ, противоречи ли на прилагането на правилата относно погасяване на правото на отказ поради принципа на добросъвестност?

При отрицателен отговор:

д) Съвместимо ли е това с установените принципи на международното право, които са обвързващи за германския съд по силата на Grundgesetz (Конституцията)?

При утвърдителен отговор:

е) Как германските правоприлагащи органи трябва да разрешат конфликта между императивните норми на международното право и изискванията на Съда на ЕС?

4. Относно установяване на злоупотреба с правото за упражняване на отказ от страна на потребителя съгласно член 14, параграф 1, първо изречение от Директива 2008/48/ЕО:

а) Може ли упражняването на правото на отказ съгласно член 14, параграф 1, първо изречение от Директива 2008/48/ЕО да представлява злоупотреба с право?

При утвърдителен отговор:

- б) Представлява ли установяването на злоупотреба с правото на упражняване на отказ ограничение на правото на отказ, което следва да се регламентира от приет от парламента закон?

При отрицателен отговор:

- в) Предполага ли установяването на злоупотреба с правото за упражняване на отказ от субективна страна потребителят да е знаел за продължаващото наличие на правото му на отказ или най-малкото незнанието му да се дължи на груба небрежност?

При отрицателен отговор:

- г) Възможността кредитодателят впоследствие да предостави на кредитополучателя информацията съгласно член 14, параграф 1, второ изречение, буква б) от Директива 2008/48/ЕО, с което да задейства срока за отказ, противоречи ли на установяването на злоупотреба с правото за упражняване на отказ поради принципа на добросъвестност?

При отрицателен отговор:

- д) Съвместимо ли е това с установените принципи на международното право, които са обвързващи за германския съд по силата на Grundgesetz?

При утвърдителен отговор:

- е) Как германските правоприлагащи органи трябва да разрешат конфликта между императивните норми на международното право и изискванията на Съда на ЕС?

5. Независимо от отговорите на горните въпроси:

- а) Съвместимо ли е с правото на Съюза, и по-специално с правото на отказ в съответствие с член 14, параграф 1, първо изречение от Директива 2008/48/ЕО, ако съгласно националното законодателство в случай на договор за кредит, свързан с договор за покупко-продажба, след действително упражняване на правото на отказ на потребителя съобразно член 14, параграф 1 от Директива 2008/48/ЕО

- аа) вземането на потребителя срещу кредитодателя за връщане на платените вноски по кредита става изискуемо, само когато потребителят от своя страна е върнал на

кредитодателя закупената стока или е представил доказателства, че е изпратил стоката на кредитодателя?

- бб) искът на потребителя за връщане на вноските по кредита, платени от потребителя след като е върнал закупената стока, следва да бъде отхвърлен като неоснователен към този момент, ако кредиторът не е в забава да изпълни задължението си да приеме закупената стока?

При отрицателен отговор:

- б) Следва ли от правото на Съюза, че националните разпоредби, описани под а) аа) и / или а) бб) са неприложими?

Независимо от отговорите на посочените по-горе въпроси II. 1. до 5.:

б. Несъвместим ли е член 348а, параграф 2, точка 1 от Zivilprozessordnung (Граждански процесуален кодекс, наричан по-нататък „ZPO“), доколкото се отнася и до постановяването на определения за преюдициално запитване съгласно член 267, втора алинея ДФЕС, с правото на националните съдилища да сезират Съда съгласно член 267, втора алинея ДФЕС и следователно трябва да бъде неприложим при постановяването на определения за преюдициално запитване?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (наричана по-нататък „Директива 2008/48“), и по-конкретно член 10, параграф 2, букви л), п), с) и у), както и член 14, параграф 1

Цитирани разпоредби на националното право

Grundgesetz, и по-специално член 25

EGBGB, член 247, параграфи 3, 6, 7 и 12

BGB, и по-специално членове 242, 247, 273, 274, 288, 295, 322, 355, 356b, 357, 357a, 358, 495 и 502

ZPO, и по-специално член 348а

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 В основата на настоящото преюдициално запитване са две различни фактически положения.
- 2 В първия случай, на 12 април 2017 г. ищецът сключва договор за кредит с ответника с цел закупуване от автокъща на употребявано моторно превозно средство за лично ползване. При подготовката и сключването на договора за кредит продавачът действа като кредитен посредник на ответника и използва предоставените от ответника формуляри на договора. Съгласно договора за кредит продажната цена е 14 880 EUR, а оставащата за заплащане продажна цена — след приспадане на аванс от 2 000 EUR — в размер на 12 880 EUR се финансира с отпуснатия кредит. Така заедно с лихвата в размер на 944,37 EUR, ищецът трябва да върне 13 824,37 EUR на ответника.
- 3 Що се отнася до правото на отказ от договора за кредит, в договора се посочва следното:

„Право на отказ

Кредитополучателят има право в срок от 14 дни да се откаже от волеизявлението си за сключване на договора, без да посочи причини за това. Срокът започва да тече след сключването на договора, но само след като кредитополучателят е получил цялата задължителна информация по член 492, параграф 2 от BGB (например информация за вида на кредита, информация за нетния размер на кредита, информация за срока на договора).“
- 4 Освен това в раздел „Особености при други договори“ е посочена информация относно свързаните договори, която обаче не е от значение за ищеца, тъй като той не е сключвал такива договори.
- 5 Първоначално ищецът плаща редовно договорените вноски, но с имейл от 1 април 2020 г. се отказва от волеизявлението си за сключване на договора за кредит. Ищецът счита, че отказът е действителен, тъй като срокът за отказ не е започнал да тече поради неточна задължителна информация и информация относно отказа. Ищецът иска да се установи, че в резултат на и след упражняване на правото на отказ от договора за кредит, той не дължи нито лихви, нито погасителни плащания. В случай че установителният му иск бъде уважен, ищецът иска възстановяване на направените до този момент вноски по кредита и на авансовото плащане на продавача, общо 10 110,11 EUR, платими след предаване на закупеното превозно средство, както и да бъде установено от съда, че ответникът е в забава да изпълни задължението си за приемане на превозното средство.
- 6 Ответникът моли искът да бъде отхвърлен. Твърди, че надлежно е предоставил на ищеца информацията относно отказ от договора и цялата

задължителна информация. За информацията относно отказа от договора бил използван примерният законов образец и следователно се прилагала разпоредбата на член 247, параграф 6, втора и трета алинея от EGBGB (т.нар. законова фикция), така че отказът бил просрочен.

- 7 При условията на евентуалност ответникът предявява насрещен иск, с който иска ищецът да бъде осъден да заплати компенсаторно обезщетение в размер на 7 843 EUR и да бъде установено, че ищецът е длъжен да плати компенсаторно обезщетение за сумата над 7 843 EUR за настъпилото обезценяване на превозното средство в резултат от експлоатацията му, която не е била необходима за проверката на състоянието, характеристиките и функционалността му. Ответникът обосновава искането за плащане на суми над 7 843 EUR с вече настъпилото обезценяване в размер на 7 843 EUR. Ищецът оспорва насрещния иск.
- 8 Вторият случай по същество е същият като първия. Във втория случай ищецът е информиран за правото си на отказ, както следва:

„Право на отказ

Имате право в срок от 14 дни да се откажете от волеизявлението си за сключване на договора, без да посочите причини за това. Срокът започва да тече след сключването на договора, но само след като сте получили цялата задължителна информация по член 492, параграф 2 от BGB (например информация за вида на кредита, информация за нетния размер на кредита, информация за срока на договора) [...]“.
- 9 Също така, в раздел „Особености при други договори“ е посочена информацията относно свързаните договори, която обаче не е от значение за ищеца, тъй като той не е сключвал такива договори. За разлика от първия случай обаче, информацията тук се предоставя при условие „че са сключени“.
- 10 И в този случай ищецът се отказва от волеизявлението си за сключване на договора за кредит.
- 11 Ищецът счита, че отказът е действителен, тъй като срокът за отказ не е започнал да тече поради неточна задължителна информация и информацията относно отказа. Поради това ищецът иска ответникът да му възстанови направените до този момент вноски по кредита и авансовото плащане на продавача, платими след предаване на закупеното превозно средство, както и да бъде установено от съда, че ответникът е в забава да изпълни задължението си за приемане на превозното средство и че след упражняване на правото на отказ от договора за кредит, той не дължи нито лихви, нито погасителни плащания.
- 12 Ответникът моли искът да бъде отхвърлен. Твърди, че надлежно е предоставил на ищеца информацията относно отказ от договора и цялата

задължителна информация. За информацията относно отказа от договора бил използван примерният законов образец и следователно се прилагала разпоредбата на член 247, параграф 6, втора и трета алинея от EGBGB, така че отказът бил просрочен. При условията на евентуалност ответникът твърди, че поведението на ищеца представлява злоупотреба с право, тъй като въз основа на очевидно за него обстоятелство (кои свързани договори са сключени и кои не) ищецът оспорва надлежното предоставяне на информацията относно отказа от договора, при все че тази информация не е подвеждаща за него, а ищецът освен това продължава да използва превозното средство, без да го предлага на ответника като част от задължението му за предварително изпълнение, така че да обоснове забавата на приемане на вещта от страна от ответника. Освен това ищецът неправомерно оспорил правото на ответника на компенсаторно обезщетение в случай на връщане при разваляне на договора. При условията на евентуалност, в случай че искът е основателен, ответникът иска ищецът да бъде осъден да предаде закупеното превозно средство и да бъде установено, че ищецът е длъжен да заплати компенсаторно обезщетение за обезценяването на превозното средство в резултат на експлоатацията му, която не е била необходима за проверката на състоянието, свойствата и функционалността му. Ищецът моли да се установи, че той не е длъжен да плати исканото от ответника компенсаторно обезщетение.

Кратко изложение на мотивите за преюдициалното запитване

- 13 Уважаването на исковите зависи от това дали отказът от договорите за кредит е действителен и дали евентуално ответниците могат да направят възражение за погасяване или възражение за злоупотреба с правото за упражняване на отказ.
- 14 По поставените преюдициални въпроси запитващата юрисдикция посочва по-конкретно следното:
- 15 По отношение на въпроси 1. букви а) и б): за да бъде считано за действително съответното изявление за отказ на ищеца, е необходимо да не е изтекъл двуседмичният срок за отказ по член 355, параграф 2, първо изречение от BGB. Съгласно член 356b, параграф 2, първо изречение от BGB срокът за отказ не започва да тече, ако цялата задължителна информация съгласно член 492, параграф 2 и член 247, параграфи 6—13 от EGBGB не се съдържа в договора за кредит. В такъв случай съгласно член 356b, параграф 2, второ изречение срокът започва да тече едва след последващото предоставяне на задължителната информация. В настоящия случай би следвало да се изхожда от непълнота на предоставената задължителна информация, по-специално ако информацията относно правото на отказ не е представена в надлежна форма или поне една част от задължителната информация, която трябва да фигурира в договора за кредит, е непълна или неточна.

- 16 При наличие на непълна задължителна информация отказът по принцип би бил допустим, тъй като германското право не предвижда погасяване на правото на отказ от договорите за потребителски кредит. Националният законодател умишлено е избрал неограничено във времето право на отказ.
- 17 Следователно в настоящия случай би трябвало да се приеме, че е налице непълна задължителна информация, по-специално ако информацията относно отказ от договора съгласно член 247, параграф 6, втора алинея и параграф 12, първа алинея от EGBGB не е предоставена надлежно.
- 18 Член 247, параграф 6, втора алинея, трето изречение и член 247, параграф 12, първа алинея, трето изречение от EGBGB предвижда, че ясно формулираната договорна клауза, която — както е посочено по-горе — е в съответствие с образеца, съдържащ се в приложение 7 към член 247, параграф 6, втора алинея и параграф 12, първа алинея от EGBGB, отговаря на изискванията по член 247, параграф 6, втора алинея, първо и второ изречение и член 247, параграф 12, първа алинея, второ изречение, точка 2, буква б) от EGBGB (т.нар. законова фикция).
- 19 Запитващата юрисдикция обаче счита тази законова фикция за несъвместима с решение от 26 март 2020 г., *Kreissparkasse Saarlouis* (C-66/19, EU:C:2020:242). Следват съображения, които по същество съответстват на тези по въпроси 1.а) и б), изложени в точки 10–15 от резюмето на преюдициалното запитване по дело C-336/20, към които запитващата юрисдикция препраща.
- 20 В допълнение, запитващата юрисдикция отчита неотдавнашно решение на *Bundesgerichtshof* (Федерален съд на Германия, наричан по-нататък „BGH“) от 27 октомври 2020 г., в което BGH значително разширява т.нар. законова фикция. В това решение BGH действително се отклонява от досегашната си практика, според която примерното посочване на компонентите на задължителната информация чрез позоваване на член 492, параграф 2 от BGB в образеца за информация относно отказа, се приема за ясна и разбираема информация. BGH подчертава обаче, че може да се приеме като злоупотреба с право, ако потребителят се позовава на неприложимост на законовата фикция, въпреки че в конкретния случай отклонението от образеца е било очевидно за него и следователно не е релевантно.
- 21 Становището на BGH, че установяването на неточност в информацията за отказ определя позоваването на неприложимост на законовата фикция като злоупотреба с право, води до това, че при упражнено право на отказ от договора за кредит след изтичане на 14-дневен срок от сключването му, закрилата на образеца се превръща в правило. Често се оказва, че отклонението от заложената в примерния образец информация за отказ е очевидно за потребителя. Вследствие на това действително упражняване на правото на отказ би било възможно само в изключителни случаи.

- 22 Такова тълкуване на закона, придружено от разширяване от страна на съда на приложимостта на регламентирано от националното право изключение, в крайна сметка изцяло лишава от смисъл правото на отказ на потребителя, предвидено в правото на Съюза, поради което, според запитващата юрисдикция, на Директивата следва да бъде придаден пряк ефект, точно както в случай на нарушение на общите принципи на правото на Съюза.
- 23 Тъй като по първия казус ищецът е могъл да установи, че не е сключен свързан договор, съгласно националната съдебна практика той не би могъл да се позове на неприложимост на законовата фикция и отказът му би бил просрочен и следователно недействителен. И във втория казус, тъй като информацията в договора за кредит относно правото на отказ се предоставя с уговорката „ако е сключен“, законовата фикция съгласно националната съдебна практика би се приложила пряко и отказът също би бил просрочен и следователно недействителен.
- 24 За да се изясни дали т.нар. законова фикция противоречи на Директива 2008/48, както и дали законовата фикция е неприложима, на Съда се поставят въпроси 1. а) и б).
- 25 Относно въпрос 2. а) (информация за лихвения процент): наведените съображения по този въпрос по същество съответстват на тези по въпрос 2. а) от преюдициалното запитване по дело C-38/21. В тази насока запитващата юрисдикция се позовава на точки 14—16 от резюмето на това преюдициално запитване.
- 26 По въпрос 2. б) (обезщетение за предсрочно погасяване): изложението по този въпрос по същество съответства на това по въпроси 4. а) и б) от преюдициалното запитване по дело C-187/20. В тази насока запитващата юрисдикция се позовава на точки 31—33 от резюмето на това преюдициално запитване.
- 27 По отношение на въпрос 2. в) (информация за лихвения процент при просрочени плащания): следва да се изясни въпросът как трябва да се разбира член 10, параграф 2, буква л) от Директива 2008/48, съгласно който в договора за кредит трябва да се посочи ясно и кратко лихвеният процент за просрочени плащания, приложим към момента на сключването на договора за кредит, и механизмите за регулирането му.
- 28 Би могло да е достатъчно съдържанието на законовата уредба на лихвите за просрочено плащане в националното право (в случая член 288, параграф 1, второ изречение от BGB) да бъде възприето в договора. Запитващата юрисдикция посочва, че в решение от февруари 2020 г. Bundesgerichtshof счита това тълкуване на Директива 2008/48 за правилно, без да оставя място за разумно съмнение.
- 29 Според запитващата юрисдикция обаче това тълкуване на член 10, параграф 2, буква л) от Директива 2008/48 не е задължително. Добавеният в

Директивата израз „приложим към момента на сключването на договора за кредит“ и изискването за представянето на информацията по ясен и кратък начин биха могли да предполагат, че приложимият към момента лихвен процент за просрочени плащания трябва да бъде посочен възможно най-точно, т.е. като абсолютно число, или, че поне актуалният размер на приложимия основен лихвен процент съгласно член 247 от BGB трябва да бъде посочен като абсолютно число, за да може текущият лихвен процент за просрочени плащания да бъде определен от потребителя просто чрез добавяне (+ 5 процентни пункта). От формулировката в точка 3 от приложение II към Директива 2008/48 (Стандартната европейска информация за потребителския кредит) също може да се направи изводът, че конкретният приложим лихвен процент следва да бъде даден като число.

- 30 Също така може да се окаже, че не е достатъчно ясно и кратко, ако по отношение на механизма за регулиране на лихвения процент за просрочени плащания се посочи, че законната лихва за просрочени плащания е в размер на пет процентни пункта над основния лихвен процент. Това е така, защото съгласно практиката на Съда за упражняването на правата на потребителя е необходимо познаването и правилното разбиране от страна на потребителя на данните, които задължително трябва да съдържа договорът за кредит в съответствие с член 10, параграф 2 от Директива 2008/48. Простото препращане към законов или подзаконов текст не е достатъчно (решение от 26 март 2020 г., *Kreissparkasse Saarlouis*, C-66/19, EU:C:2020:242, т. 45—47). За да може един потребител да прецени размера на лихвения процент за просрочено плащане, би трябвало да е необходимо той поне да бъде информиран за референтния лихвен процент (основния лихвен процент) и механизма за регулирането му.
- 31 По отношение на въпрос 2. г) (достъп до механизъм за извънсъдебни процедури за уреждане на спорове и обжалване): изложеното от запитващата юрисдикция по същество съответства на това относно въпрос 6 в преюдициално запитване по дело C-187/20. В тази насока запитващата юрисдикция препраща към точки 36—38 от резюмето на това преюдициално запитване. Освен това запитващата юрисдикция отбелязва и тук, позовавайки се на решение от 26 март 2020 г. *Kreissparkasse Saarlouis* (C-66/19, EU:C:2020:242), че простото препращане към нормативен текст, който определя правата и задълженията на страните, не се счита за достатъчно, поради което според нея всички формалности за допустимостта на жалба трябва да бъдат посочени в самия договор за кредит.
- 32 По отношение на въпроси 2. д) и е) (въпрос дали ненадлежащото представяне на задължителната информация води до това, че срокът за отказ не започва да тече): изложеното от запитващата юрисдикция по същество съответства на това относно въпрос 2. г) от преюдициалното запитване по дело C-336/20. В тази насока запитващата юрисдикция се позовава на т. 17—19 от резюмето на това преюдициално запитване.

- 33 По въпроси 3. а)—е) (погасяване) и 4. а)—е) (злоупотреба с право): изложеното от запитващата юрисдикция по същество съответства на това относно въпроси 3. а)—е) и 4. а)—е) от преюдициалното запитване по дело C-38/21. В тази насока запитващата юрисдикция препраща към точки 18—39 от резюмето на това преюдициално запитване.
- 34 По отношение на въпрос 5 (задължението на потребителя за предварително изпълнение при връщане на получените престации след упражняване на правото на отказ): съгласно националната уредба в член 357, параграф 4, първо изречение от BGB, при отказ от договор за покупко-продажба на потребителски стоки, търговецът (и кредитодателят, встъпващ в правата на търговеца съгласно член 358, параграф 4, пето изречение от BGB в случай на договор за покупко-продажба, свързан с договор за кредит) може да откаже връщане на получените престации (вноски по кредита и, ако е приложимо, първоначално плащане), докато не получи обратно стоките или потребителят не представи доказателства, че ги е изпратил.
- 35 Според BGH от член 358, параграф 4, първо изречение във връзка с член 357, параграф 4, първо изречение от BGB следва, че в случай на отказ от договор за кредит, свързан с договор за покупко-продажба, в рамките на задължението си за предварително изпълнение потребителят трябва да върне превозното средство на кредитодателя. Ако се приеме, че е налице такова задължение за предварително изпълнение, вземането на потребителя срещу кредитодателя за възстановяване на направените от него престации става изискуемо само ако той е върнал превозното средство или е доказал, че превозното средство е изпратено. BGH приема, че поради наличието на задължение за предварително изпълнение, искът за плащане от потребителя срещу кредитодателя след връщане на престациите може да бъде основателен само ако потребителят е поставил кредитодателя в забава. В такъв случай кредиторът може да изпадне в забава само ако е бил поканен надлежно в съответствие с член 294 от BGB, т.е. с покана до седалището на ответника, или ако надлежно се удостовери, че превозното средство е изпратено. При наличие на задължение за предварително изпълнение словна покана в съответствие с член 295 от BGB не е достатъчна дори когато кредитодателят е отказал да приеме обратно закупената стока.
- 36 И в двата случая по настоящото запитване това означава, че независимо от въпроса дали отказът е действителен, понастоящем и двата иска би трябвало да бъдат отхвърлени като неоснователни, ако съгласно националното право би могло да се приеме, че е налице задължение на ищите за предварително изпълнение и осъждането за плащане след връщане на превозното средство би било основателно само след изпадане в забава за приемане на стоката. Всъщност по делото не се твърди нито че ищите са предали превозните средства или са удостоверили изпращането им, нито че ответниците са били действително поканени в съответствие с член 294 от BGB и са изпаднали в забава да приемат стоката.

- 37 Едва наскоро, с решение от 10 ноември 2020 г., ВGH потвърди наличието на задължение на потребителя за предварително изпълнение. Запитващата юрисдикция обаче поставя въпроса дали това тълкуване на националното право, доколкото съгласно практиката на върховните съдии налага задължение за предварително изпълнение, е в разрез с член 14, параграф 1, първо изречение от Директива 2008/48/ЕО или други норми на правото на Съюза.
- 38 На практика упражняването на правото на отказ от страна на потребителя ще е силно ограничено, ако потребителят трябва да върне закупената стока, преди да може да подаде съдебен иск за връщане на следващите му се вноски по кредита. Ако потребителят трябва да върне автомобила, без да знае дали отказът му изобщо е действителен и евентуално колко бързо може да получи дължимата от кредитодателя престация, това в общия случай би го възпряло да упражни правото си на отказ, дори ако отказът сам по себе да е основателен.
- 39 Освен това за защитата на законните интереси на кредитодателя не е необходимо да се приеме, че е налице задължение на потребителя за предварително изпълнение. Обезпечителната нужда на кредитора е достатъчно удовлетворена и ако той бъде задължен да възстанови следващите се на потребителя плащания срещу предаване на автомобила. Наличието на право на задържане съгласно член 273 от BGB защитава предприемача в достатъчна степен, защото той не е длъжен да изпълнява, преди превозното средство да бъде действително предложено.
- 40 В допълнение, това тълкуване на ВGH на член 357, параграф 4 от BGB лишава от практическо приложение правото на отказ, предоставено от член 14, параграф 1 на Директива 2008/48 в контекста на договори за потребителски кредит, които са свързани с договори за покупко-продажба, като така съществено възпрепятства постигането на основната цел, която си поставя Директивата.
- 41 Ето защо според запитващата юрисдикция член 14, параграф 1 от Директива 2008/48 трябва да има пряк ефект, в смисъл че е неприложима разпоредба от националното право, съгласно която в случай на договор за кредит, свързан с договор за покупко-продажба, вземането на потребителя срещу кредитодателя за връщане на платените вноски по кредита, възникнало след надлежното упражняване на правото на отказ съгласно член 14, параграф 1 от тази директива, става изискуемо само след като той е върнал закупената стока на кредитодателя или е предоставил доказателства, че е изпратил стоката на кредитодателя. По същия начин следва да бъде неприложима и разпоредба, съгласно която съдебният иск относно връщане на вноските по кредита, направени от потребителя след предаване на предмета на покупко-продажбата, трябва да бъде отхвърлен като неоснователен към дадения момент, ако кредитодателят не е изпаднал в забавя да приеме стоката.

- 42 По отношение на въпрос 6 (право на едноличен съдебен състав да сезира Съда): изложението на запитващата юрисдикция по същество съответства на това на въпрос 4 от преюдициалното запитване по дело С-336/20. В тази насока запитващата юрисдикция се позовава на точки 30—33 от резюмето на това преюдициално запитване.
- 43 В заключение следва да се отбележи, че въпросите, изложени в настоящото преюдициално запитване, частично се припокриват с въпросите по вече висящите дела С-33/20, С-155/20, С-187/20, С-336/20 и С-38/21, поради което запитващата юрисдикция предлага делата да бъдат съединени.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ